

ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Απαλλακτική Εργασία (Ομάδες των 1-3 ατόμων)

Σκοπός της εργασίας είναι η εξοικείωση με τεχνικές μηχανικής μάθησης. Για τους σκοπούς της εργασίας θα χρησιμοποιηθούν τα εργαλεία που παρουσιάστηκαν στο εργαστηριακό κομμάτι του μαθήματος και συγκεκριμένα οι βιβλιοθήκες keras/tensorflow και scikit-learn.

ΜΕΡΟΣ Α:

Θα εργαστείτε με ένα σύνολο δεδομένων από το UCI ML Repository και συγκεκριμένα το Yeast Data Set, το οποίο μπορείτε να βρείτε στον παρακάτω σύνδεσμο:

<http://archive.ics.uci.edu/ml/datasets/Yeast>

Το σύνολο δεδομένων Yeast αποτελείται από 1484 παραδείγματα με 8 χαρακτηριστικά γνωρίσματα μετρήσεων και αναλύσεων σημάτων πρωτεϊνών, τα οποία κατηγοριοποιούνται σε 9 κυτταρικές τοποθεσίες. Για περισσότερες λεπτομέρειες δείτε τις σχετικές δημοσιεύσεις που αναφέρονται στη σελίδα περιγραφής του dataset.

Παρακάτω παρατίθενται οι επιμέρους εργασίες που πρέπει να πραγματοποιηθούν:

Ερώτημα 1: Προπαρασκευή δεδομένων – υλοποίηση με εργαλεία στατιστικής επεξεργασίας, π.χ. Excel, R/Python (0,5 μονάδες).

Από το παραπάνω dataset θα επιλέξετε τα δεδομένα που θα χρησιμοποιήσετε για αναλυτική επεξεργασία, και θα προχωρήσετε στην όποια προπαρασκευαστική εργασία (επιλογή, καθαρισμό, μετασχηματισμό, δειγματοληψία κλπ.) θεωρείτε απαραίτητη ώστε: α) να «καθαρίσετε» τα δεδομένα (από ελλειπίες ή εσφαλμένες - μη λογικές - τιμές), β) να κανονικοποιήσετε – διακριτοποιήσετε τα δεδομένα (π.χ. για αντιμετώπιση των συνεχών πεδίων τιμών), γ) να μειώσετε τον όγκο των δεδομένων (μείωση διαστάσεων, μείωση πλήθους εγγραφών). Ειδικά για τη μείωση του πλήθους των εγγραφών, επειδή το πλήθος εξαρχής δεν είναι μεγάλο, αλλά θα πειραματιστείτε με τις διάφορες τεχνικές, αλλά τελικά θα χρησιμοποιήσετε το αρχικό πλήθος για τα περαιτέρω βήματα.

Ερώτημα 2: clustering – υλοποίηση με scikit-learn (2,5 μονάδες).

Χρησιμοποιήστε το dataset με στόχο να πραγματοποιήσετε συσταδοποίηση (clustering). Αυτό σημαίνει ότι θα παραλειφθεί εντελώς το χαρακτηριστικό-στόχος, ώστε να πραγματοποιηθεί ταξινόμηση χωρίς επίβλεψη. Στο τελικό στάδιο, οι πραγματικές τιμές του χαρακτηριστικού-στόχου μπορεί να συσχετιστούν με τις συστάδες που σχηματίζονται. Με τον τρόπο αυτό θα ελεγχθούν η ακρίβεια και τα σφάλματα της διαδικασίας, συγκρίνοντας την «κατά πλειοψηφία» τιμή κατηγορίας κάθε συστάδας και τις πραγματικές τιμές του χαρακτηριστικού-στόχου για κάθε μέλος της (cluster labeling).

Χρησιμοποιήστε τουλάχιστον 3 διαφορετικές τεχνικές που παρέχονται από τη βιβλιοθήκη scikit-learn (μπορείτε να χρησιμοποιήσετε και τεχνικές clustering που δεν διδαχθήκατε στο εργαστήριο). Σκοπός είναι να μεγιστοποιήσετε την απόδοση κάθε αλγορίθμου ξεχωριστά κάνοντας δοκιμές με την προπαρασκευή του dataset και τις παραμέτρους του. Συγκρίνετε τις διάφορες προσεγγίσεις. Περιγράψτε τη διαδικασία και εξηγήστε τα αποτελέσματα που προκύπτουν. Τέλος, θα πρέπει να παραχθούν τα αντίστοιχα διαγράμματα (π.χ. scatter plots) και τα confusion matrices, για την καλύτερη δυνατή παρουσίαση των αποτελεσμάτων.

Ερώτημα 3: classification – υλοποίηση με keras/tensorflow (2,0 μονάδες).

Χρησιμοποιήστε το dataset με στόχο να εκπαιδεύσετε ένα νευρωνικό δίκτυο MLP, το οποίο θα μαθαίνει από τα 8 χαρακτηριστικά γνωρίσματα σημάτων πρωτεϊνών και θα πραγματοποιεί κατηγοριοποίηση σε 9 κυτταρικές τοποθεσίες. Θα πρέπει να χρησιμοποιήσετε τον παρακάτω χωρισμό των δεδομένων σε σύνολα:

- Σύνολο Εκπαίδευσης: 60%
- Σύνολο Αξιολόγηση: 10%
- Σύνολο Ελέγχου: 30%

Επιλέξτε τουλάχιστον δύο στατιστικούς δείκτες για την αξιολόγηση του μοντέλου στα σύνολα αξιολόγησης και ελέγχου.

Το νευρωνικό δίκτυο θα πρέπει να έχει τη στοιβάδα εισόδου, 2 κρυφές στοιβάδες και τη στοιβάδα εξόδου. Θα πρέπει να πειραματιστείτε για να βρείτε τον αριθμό των νευρώνων στις κρυφές στοιβάδες. Παρατηρείτε σημαντικές αποκλίσεις στις τιμές των στατιστικών δεικτών όταν αλλάζετε τον αριθμό των νευρώνων; Εάν ναι, πού πιστεύετε ότι οφείλεται αυτό; Περιγράψτε τη διαδικασία και εξηγήστε τα αποτελέσματα που προκύπτουν. Τέλος, θα πρέπει να παραχθούν τα αντίστοιχα διαγράμματα (π.χ. history loss function) για την καλύτερη δυνατή παρουσίαση των αποτελεσμάτων.

Προσοχή! Τα δεδομένα θα πρέπει να δίνονται στο νευρωνικό δίκτυο κανονικοποιημένα.

ΜΕΡΟΣ Β:

Θα εργαστείτε με ένα σύνολο δεδομένων από το UCI ML Repository και συγκεκριμένα το ISTANBUL STOCK EXCHANGE Data Set, το οποίο μπορείτε να βρείτε στον παρακάτω σύνδεσμο:

<https://archive.ics.uci.edu/ml/datasets/ISTANBUL+STOCK+EXCHANGE>

Το εν λόγω σύνολο δεδομένων αποτελείται από 536 τιμές δεικτών χρηματιστηρίου, 7 δείκτες χρηματιστηρίου (SP, DAX, FTSE, NIKKEI, BOVESPA, EU, EM) και στόχος είναι η πρόβλεψη του δείκτη Istanbul stock exchange (ISE) (είτε TL BASED, είτε USD BASED). Για περισσότερες λεπτομέρειες δείτε τις σχετικές δημοσιεύσεις που αναφέρονται στη σελίδα περιγραφής του dataset.

Παρακάτω παρατίθενται οι επιμέρους εργασίες που πρέπει να πραγματοποιηθούν:

Ερώτημα 1: Προπαρασκευή δεδομένων – υλοποίηση με εργαλεία στατιστικής επεξεργασίας, π.χ. Excel, R/Python (0,5 μονάδες).

Από το παραπάνω dataset επιλέξετε τα πρώτα 530 δεδομένα (δηλ. `dataset.iloc[0:529]`), διαγράψτε τη στήλη date και μετασχηματίστε τη χρονοσειρά σε πρόβλημα supervised και στη μορφή [samples, steps, features].

Ερώτημα 2: Time-series prediction – υλοποίηση με keras/tensorflow (4,5 μονάδες)

a) Time-series prediction με MLP

Χρησιμοποιήστε το dataset με στόχο να εκπαιδεύσετε ένα νευρωνικό δίκτυο MLP, το οποίο θα μαθαίνει χρησιμοποιώντας όσα steps κρίνετε εσείς απαραίτητο. Μπορείτε να δοκιμάσετε διάφορες τιμές για steps.

b) Time-series prediction με RNN

Χρησιμοποιήστε το dataset με στόχο να εκπαιδεύσετε ένα νευρωνικό δίκτυο SimpleRNN, το οποίο θα μαθαίνει χρησιμοποιώντας όσα steps κρίνετε εσείς απαραίτητο. Λόγω της ανατροφοδότησης, το δίκτυο αυτό «θυμάται», οπότε προσέξτε πώς θα φτιάξετε τα δεδομένα στη μορφή [samples, steps, features]. Μπορείτε να δοκιμάσετε διάφορες τιμές για steps.

Επιλέξτε τουλάχιστον έναν στατιστικό δείκτη. Συγκρίνετε τις δύο προσεγγίσεις. Περιγράψτε τις δύο διαδικασίες και εξηγήστε τα αποτελέσματα που προκύπτουν. Το μοντέλο που θα φτιάξετε είναι απόλυτα λογικό ότι δεν θα δίνουν καλές προβλέψεις. Εξηγήστε γιατί.

Προσοχή! Τα δεδομένα θα πρέπει να δίνονται στο νευρωνικό δίκτυο κανονικοποιημένα.

Παραδοτέο εργασίας, προθεσμία και τρόπος παράδοσης

Το τελικό παραδοτέο θα αποτελείται από ένα αρχείο zip, το οποίο θα αποσταλεί ηλεκτρονικά και θα περιέχει τα εξής:

1. Τεχνική αναφορά (report) με αναλυτική περιγραφή των προσεγγίσεων που ακολουθήσατε σε καθένα από τα βήματα (π.χ. παράμετροι αλγορίθμων, προπαρασκευή δεδομένων κ.ο.κ.) και ερμηνεία των αποτελεσμάτων που προέκυψαν.
2. Τα αρχεία πηγαίου κώδικα (source code) και τυχόν συμπληρωματικά αρχεία (που είναι απαραίτητα για την εκτέλεση του κώδικα), καθώς και τα αποτελέσματα που παρήχθησαν (π.χ. plots).

Για να γίνει αποδεκτή η παράδοση της εργασίας, απαιτούνται απαραίτητως:

1. Αποστολή όλου του πακέτου (report + source codes) στο email: evachon@unipi.gr
2. Κοινοποίηση (cc) στα: ytheod@unipi.gr , pikrakis@unipi.gr , hgeorgiou@unipi.gr

Κάθε email θα έχει ως τίτλο "Εργασία DA-under-2020 - <ΑΜ μελών ομάδας>" και θα περιέχει τα ζητούμενα σε ένα αρχείο zip.

Ημερομηνία/ώρα παράδοσης: Θα γίνει γνωστή με νέα ανακοίνωση

Απορίες σχετικά με την εργασία

Για οποιαδήποτε απορία σχετικά με την εργασία μπορείτε να απευθυνθείτε στην Δρ. Ε. Χονδροδήμα (evachon@unipi.gr).

Ζητήματα δεοντολογίας

Είναι προφανές ότι η βαθμολογία πρέπει να αντικατοπτρίζει το επίπεδο της γνώσης που αποκόμισε ο φοιτητής μέσα από το μάθημα και κατάφερε να μεταφέρει αυτή τη γνώση στην άσκηση. Για να εξασφαλιστεί όσο είναι δυνατό η παραπάνω αρχή, (α) σε περίπτωση αντιγραφής οι εμπλεκόμενες εργασίες μηδενίζονται, (β) σε περίπτωση αμφιβολίας για το κατά πόσο η ομάδα που αναγράφεται ήταν εκείνη που ανέπτυξε την εργασία, ενδέχεται να της ζητηθεί να την παρουσιάσει για τυχόν διευκρινίσεις.